

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. «
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 9 JANUARI.

De tarief van den heer Wasseige.

Onze lezers herinneren zich nog het lawijt, dat maanden en maanden geduurd heeft in de pers, in het koffiehuis en op den ijzeren weg, tegen den tarief van den heer Wasseige.

De liberale jongens waren in razernij: zoo 'n bestuurlijk misdrijf was nog nooit gepleegd geworden; het getal reizigers op de Staatspoorwegen zou de helft verminderen; de heer Wasseige ging het land ruïneren!

Honderd zeven en dertig artikelen werden op dit lief thema geschreven: gebas en gevloek, gezeever en getier — alle tonen werden aangeslagen om dit liberaal leerstuk (onfeilbaar gelijk alles wat uit een liberaal hoofd komt) aan het volk op te dreunen!

Evenwel, het liedje vond geen ingang bij de menigte; iedereen bevond zich opperbest met den volkslievendende maatregel, en al de moeite, die men zich gegeven had om het katholiek gouvernement hatelijk en den heer Wasseige bespottelijk te maken, bleek weldra, vergeefs te zijn.

Toen de tarief eenige maanden in voege was, kon men de heerlijke resultaten rekenen die hij voor s'lants schatkist en voor 't onderlinge verkeer teweeg had gebracht; de voordeelen verhoogden met iedere maand, en zijn nu recht belangrijk, kolossaal geworden. Oordeelt liever:

De *Moniteur* kondigde dezer dagen de tabel der bewegingen en ontvangsten in de maand oktober 1872 af, vergeleken, bij de bewegingen en ontvangsten van 1871. Daaruit blijkt:

Dat in oktober 1872 vervoerd zijn 300,000 reizigers meer dan in oktober 1871;
dat in oktober 1872 ontvangen is 600,601 fr. 19 ct. meer dan in oktober 1871!

En gedurende de tien eerste maanden van 1872, bracht de ijzeren weg van den Staat op 4 miljoen 251,187 fr. 26 ct. meer dan tijdens de tien eerste maanden van 1871!

En de maatregel van den heer Wasseige moest het land noodlottig zijn! En het getal reizigers moest de helft verminderen!

Commis voyageurs, doctrinaire redacteurs, en andere malheurs — waar zit ge nu?

Nut der machines.

Dat er in den loop dezer eeuw vele nuttige werktuigen zijn uitgevonden, behoef niet te worden gezegd; de talrijke voorhanden zijnde stoommachines en andere toestellen ter vermakelijking en huishoudelijke spaarzaamheid bieden het klaarste bewijs mijner bewering. Vooreerst hebben wij alle slach van stoomtuigen, die een onberekenbaar nut daarstellen en veel tijd en slavelijken arbeid besparen; begeef u in de laken-, katoen-, lijnwaad- en vlasfabrieken en nijverheids-gestichten, en daar zult gij wonderen, voorheen het menschelijk vernuft onbekend, zien verrichten. Men verhaalt dat Napoleon I, bij zijne overvaart naar St-Helena, een stoomschip ontmoette dat zeilloos door de golven des Oceaans snelde, en dezee bewondering ten hoogste verwekte, en nogtans had geweldige monarch de uitvinder Fulton veracht en verstoot, hetgeen dikwijls het geval is met de vernuttige mannen, want afgunst en zelfbelang zijn veelal de drijfveer tot dergelijke miskenning. Hoeveel tijd en geld wordt er niet bespaard met de spoortreinen? Hoe nuttig is niet de telegraaf of verreschrijver?

Niet alleen brengt het telegrafisch sein tijdingen aan voor koophandel en familiebetrekkingen, maar hoe menigmaal voorkomt de telegraaf niet de rampen? Hoevele redmiddelen doet hij niet ontstaan, en hoevele booswichten levert hij niet het gerecht over? Niet alleen bewijzen de mechanische werktuigen voordeelen aan Staats- en bijzondere aanzienlijke nijverheids-gestichten, maar den geringen ambachts- en akkerman. Zoo kwam ons uit Amerika, sinds eenige jaren, de naai-, brei-, dorsch- en ploegmachines, die, tegenwoordig in de landelijke gemeenten verspreid, er oneindig veel nut stichten; zij verdapperen en verfraaien het werk en verschaffen den gebruiker, boven de tijdsbesparing, veel winst. Deze zijn den schoen-, kleermakers en naaisters onontbeerlijk geworden. Waarom dreef men over eenige jaren nog den spot met die nutvolle werktuigen en waarom keurde men deze grootlijks af? Omdat men er de nuttigheid niet van kende, en zoo gaat het in den beginne met meest al de uitvindingen en verbeteringen; men wil volgens voorvaderlijk gebruik, het hek

aan den ouden stijl hangen en zoo verstaat men dwaaslijk de voordeligste zaken.

Hoevele tegenkantingen ontmoeten niet de verbetering des akkerbouws, der beestenrassen, de drainering en de nieuwe leerwijzen in de lagere scholen, enz. Bij het invoeren der eerste machines was men beducht voor het bestaan des werkmans; men vreesde dat duizende werklieden brood en welvaart zouden verliezen en bijgevolg tot den belazak worden gebracht, en 't is juist het tegenovergestelde dat plaats heeft; alle ambachtsbazen en landbouwers klagen over het gemis aan werklieden; deze laatsten vinden zich genoodzaakt werkmanswoningen te bouwen, willen zij in de behoefte eenigzins voorzien; hoe aanmatigend zijn niet de dienstboden van beide geslachten geworden? Ofschoon zij dubbel loon winnen, zijn zij daarom niet minder moeilijk om in dienst te houden; de minste opmerking nemen zij te baat om hunne meesters te verlaten.

't Is aan den invoer der talrijke helendangsche ontdekkings en verbeteringen, dat men die verbazende fortuinen onder de burgerklassen heeft toe te wijten. In Amerika en Engeland vooral treft men die nieuwe miljoenenbezitters aan, die door nijverheid en koophandel tot dien trap van fortuin zijn geklommen. Men ziet uit bovengemelde opsomming, dat arbeid en vernuft wonderen, het menschdom hoogst voordelig, kunnen scheppen. Sparen wij dus noch moeite, noch opofferingen, om den vooruitgang te helpen bewerken van het goede en nuttige, en dan zullen wij immer het zachte bewustzijn hebben eene hulpzame hand te hebben geleend ter verdediging der maatschappij

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 286 paarden, 321 hoornbeesten, 60 schapen, 232 vette varkens en 1016 magere varkens.

Binnenland.

Men schrijft uit Luik:

't Is in de lente dat onze steenbakkers hunne haardsteden verlaten en 't is met oktober dat zij terugkeeren; in den winter genieten zij en hunne familie de vruchten hunns arbeids van 't verlopen jaargetijde. Thuis, bij voorbeeld, doorloopen talrijke ondernemers onze streken, voor de verbintenissen van het aanstaande tijdvak. Dat is geene kleine zaak, want algemeen stelt men zich het getal steenbakkers niet voor, die met de lente uitwijken, en in den vreemden eenen zuren arbeid gaan zoeken, wel is waar maar die hen bij terugkeeren in de haardstede, een vreedzamen en gemakkelijken winter verschafte. Ondernemers, zaterdag te Luik afgestapt, waren bezig in al onze omstreken bij honderde steenbakkers aan te werven voor Essen, Ruhrort, Coblenz, Mentz, Elberfeld, Mulheim, Dartmund, Dusseldorf, het groot-herzogdom van Luxemburg, enz. Een dezer ondernemers zocht 'oor zich alleen, een duizendtal dezer werklieden op, voor Essen en Ruhrort.

— Men schrijft uit Gent, 8 januari:

Wij vernemen dat een comiteit, gelast de katholieke kerkhoven en de vrijheid der godsdienstige begrafenissen te verdedigen, in onze stad, met de goedkeuring van Mgr den Bisschop, is ingericht.

Dit comiteit wordt voorgezeten door den eerw. heer De Vos, pastoor van Sint-Jacobs, en bestaat, behalve verscheidene geestelijke leden, uit eenen afgevaardigde van elken kerkraad en uit parochianen van de verschillende parochiën van Gent.

De Gentsche katholieken zullen gelukkig zijn te vernemen dat geen stap, geene poging zullen verwaarloosd worden om hunne rechten, door den burgemeester de Kerchove-Delimon en door de fanatieke geuzen van ons stadhuis, zoo schandelijk miskend, te verdedigen.

Het comiteit heeft reeds eene vraag van gehoor gezonden aan den heer graaf T'Serclaes, gouverneur der provincie; zulk een stap zal ook gedaan worden bij de heeren ministers van binnenlandsche zaken en van justicie.

(*Bien public.*)

Buitenlandsch nieuws.

Nederland.

Men schrijft aan de *Leidsche Courant*: Op de merkwaardigheden van den buitengewoon zachten winter valt niets af te dingen. Telken dage vermeederen deswege de daarvoor sprekende feiten. In de zonnige dagen van de vorige week werd de bonivleugelge vlinder gevangen in de huiskamer, waarvan het raam openstond, of zij fladderde in de tuinen rond, zich nederzettende op de nog niet van bloemen beroofde rozenstruiken. De sporen van ontwikkeling zijn

kenbaar aan heestergewassen en vroeg vruchtdragende boomen.

Reeds worden, zeldzaam genoeg, bloemen van *Primula veris* geplukt en met goudsbloemen en rozen, ongedeerde overblijfsers van den herfst, tot een tulle samengebonden. In de kassen bloeit de *Primula chinensis* in soorten en verscheidenheid: *Prunus*, seringen en Azalea's prijken er in alle bloemdragende bevalligheid; nog een weinig tijds en *Deutzia* en *Juniperum* volgen. De bloemrijke zomer was nauwelijks geëindigd of het verjongingstijdpark is aangebroken, en de jeugdige lente spreidt in de kassen al hare bekoorlijkheid ten toon. Met eene menigte schitterend carminroode bloemen beladen, verlost er de *Epiphyllum truncatum*, eene schoone cactussoort, tot genieten. Kweekers kunnen zich niet herinneren ooit op 3 januari, gelijk nu heeft plaats gehad, heliotropen uit den kouden te hebben opnemen, om te verpotten. Dat alles pleit voldoende voor den zachten winter, voor de milde temperatuur... tot dusver, maar bewijst niets volstrekt niets voor een vroegtijdige lente.

Frankrijk.

De bladen weten wonderen te verhalen van de onvermoeidheid des heeren Thiers op den Nieuwjaardag. 't Is zeker afmattend wat de grijsaard van 's morgens vroeg tot 's avonds laat toon deed Ten acht ure was hij reeds gereed om naar Versailles te vertrekken en twee uren later landde hij bij den heer Grévy aan. Ten 11 uren had hij weder receptie bij zich aan huis bij welke gelegenheid hij bijna onafgebroken moest staan en spreken Ten 1 uur, toen allen vertrokken waren, keerde hij naar Parijs weer, om een paar uren lang... niet te slapen, maar te werken. Om etenstijd kwam weer een groot gezelschap ten zijnen, ten einde deel te nemen aan het luisterrijk diner, waar toe de meeste diplomaten en andere personen van rang genoodigd waren. Na tafel had de oude Thiers weer allen te spreken en de hand te drukken, die slechts de avondreceptie met hunne tegenwoordigheid vereerden. Natuurlijk kon van ziten niets komen. Eerst na het vertrek van alle genoodigden mocht Thiers aan rust denken.

De heer Thiers heeft van de Fransen die te Florence wonen, bij gelegenheid van den nieuwjaardag een prachtigen marmeren Bacchus gekregen, een kunstwerk uit den bloeitijd der Medicis.

De overstromingen der Seine, die zoovele rampen veroorzaakten, brachten er nog andere voort, waaraan men zich in het geheel niet verwachtte. Door het binnendringen van het water in de riolen werden aanzienlijke hoeveelheden raiten uit hunne schuilplaatsen verjaagd en drongen de naastbijgelegene woningen in, waar zij weldra vaststelden. Sedert vijf dagen maken de inwoners der wijken, die hierdoor het meest geplaagd worden, jacht op deze onzure kwaadigheden, met honden, vallen en vergif. In de rue de Bucherie en die van Saint-Juhan-le-Pauvre, zijn er sedert dien op een enkelen dag niet minder dan 110 van die diertjes omhals gebracht.

Italië.

De *Standard* bevat een artikel over de openbare veiligheid in Italië, naar aanleiding van een verslag van den minister Lanza. Daaruit blijkt dat in de eerste 9 maanden van 1871, in Italië 2256 moorden zijn begaan, benevens 1486 moorddaanslagen. De minister roemt er op, dat de wet op de openbare veiligheid, ten vorigen jare aangenomen, reeds heerlijke vruchten afwerpt. In de eerste 9 maanden van 1872, zijn slechts 1633 moorden en 1132 moorddaanslagen gepleegd. Vooral omtrent de struikroverij, zoo gaat de *Standard* voort, is het verslag rooskleurig getint. Het is echter verwonderlijk, hoe uitnemend al de mannen van het gerecht en van het gezag op de hoogte zijn van helgeen er nog te doen valt. Zij hebben zelfs, en dit werpt een heel eigenaardig licht op den staat van zaken in het schoone land van den strengen Gato, zij hebben zelfs eene volledige lijst opgemaakt van de booswichten, die nog voortgaan hen te braaveren. Acht en dertig van deze binnelijke helden, roovers en moordenaars van beroep, zijn met naam en toenaam op de katalogus ingeschreven; aan eene nauwkeurige beschrijving hunner lieflijke gestalten ontbreekt het niet. Het is eene kleine beude, zegt de minister bemoeidend; zoo er meer bestaan, zijn het maar liefhebbers.

Wij melden dezer dagen dat de H. Vader eenen brief heeft gericht aan Victor Emmanuel. Daaromtrent deelt de *Köln. Volksztg.* nog het

volgende mede:

Toen de officier aan het paleis kwam, lag de koning te bed, en berichtte men den brenger van het schrijven, dat hij 'soamiddags ten drie ure terug moest komen.

Dit geschiedde en men bracht den officier in het kabinet des konings. Deze ontving den overbrenger van den brief met buitengewone vriendelijkheid, nam den brief des H. Vaders in ontvangst en legde hem, in de meening verkeerende dat hij betrekking had op de wet betrekkelijk de opheffing der geestelijke vereenigingen op de tafel en zegde:

« Wees zoo goed den H. Vader mede te deelen dat ik alles zal doen wat in mijn vermogen is, maar als konstitutioneel koning is mijne macht beperkt. Zeg, zoo ging hij voort, aan den paus, dat ik hem vereer, dat het mij leed doet dat ik in Rome moet zijn, dat ik hem gaarne zijne Staten zou teruggeven niet alleen, maar ook nog van mijne landen daarbij zou willen voegen. »

Ten slotte zegde Victor Emmanuel: « Het is mijne schuld niet. God heeft mij de stelling aangewezen, waarin ik mij bevind. Verzeke den H. Vader van mijne oprechtste en diepste vereering. »

Toen de officier van den Paus zich verwijderd had, veranderde het toneel, en moet de koning tot zijne omgeving gezegd hebben: « Wat denkt de paus wel? Geloof hij dat hij, en niet God mij tot koning van Italië gemaakt heeft. Later echter, toen hij uit den brief gezien had, dat er geene kwestie was van de geestelijke vereenigingen, beval hij het gezegde huis te sluiten. »

Amerika.

Wij ontleenen aan den *Courrier des États-Unis* het hartroerend verhaal van een schrikkelijk drama: Verscheidene dagen geleden, zegt dit blad, hebben wij, volgens eene depeche uit Nassau, bijzonderheden medegedeeld over het lijden en de gevaren, uitgestaan door vier man, die deel hadden gemaakt van de bemanning van den *Missouri*, en welke te Nassau zijn aangekomen, na als verloren beschouwd worden te zijn. De namen der helden van die schrikkelijke avonturen zijn: James North, van Rondant; John Frany, Charles Sainclair en Charles Conway, alle drie van New-York. De stoomer *Marro-Castle* bracht ze zaterdag in deze stad en ze bevestigden, met nieuwe bijzonderheden, het reeds afgekondigde verhaal. Ziehier den hoofdinhoud van hun verhaal:

Wanneer alle hoop om den *Missouri* te redden verloren was, sprongen 4 matrozen, wier namen voorgegaan, in eene boot, met 5 hunner makkers, namelijk: Marx Anthony, Thomas Eagan, Macaulay, Michael Shédau en een duitsch barbiër, wiens naam onbekend is. Twintig andere personen sprongen ook in de sloep, welke kapsijde onder het gewicht en verdronken. De negen eerst genoemden gelukten alleen er in te geraken, na de sloep weder vol gekregen te hebben. De negen schipbreukelingen bevonden zich zonder levensmiddelen, zonder eenen druppel drinkbaar water, bijna zonder klederen, in eene boot half vol water. Den derden nacht werden Anthony en de duitsche barbiër zinneloos en sprongen in zee. Hunne makkers redde hen herhaalde malen, maar de arme zinneloze namen de duisternis van den nacht te baat om eene laatste duikeling te doen en verdwenen in de diepte.

Enige uren nadien stierven Eagan, Macaulay en Shédau van honger en dorst, onder de oogen der vier overlevenden, die eerlang met dergelijk lot bedreigd waren. Hunne lichamen overdedten zich met pijnlijke zweren, verwekt door de koude en het zoet water en hunne uitputting was volledig, toen den avond van den achtsten dag het lot hen op Abaco Island wierp, waar zij land en putwater vonden, dat hen een weinig verkwikte. Toen de morgen aanbreek, konden zij zich eene soep maken, met eenige tomaten, in eene verlatene hut gevonden. Eindelijk, den tienden dag na den brand van den *Missouri*, werden zij gezien en opgenomen door eene sloep, toehorende aan den heer Curcie, Frany verhaalt dat, op 't oogenblik dat hij met zijne acht makkers den brandenden *Missouri* verliet, zij eene andere sloep ontmoette, waarin 12 man zaten en zij smeekten hen ze op te nemen, aangezien hunne boot half vol water was. De heer Turrell, van Nassau, antwoordde hen: « Neen, wij zijn talrijk genoeg. » Te vergeefs deden de ongelukkigen opmerken, dat de sloep 25 personen kon bevatten; al hunne gebeden werden onmeedoogend verstooten. Verscheidene dagen lang heeft eene beude haaien de sloep gevolgd, op welker boorden zij soms hunnen ijslijken kop legden.

Men schrijft ons uit Rio-Janeiro dat er tegenwoordig in Cabo-Frio, een arme man bestaat met name Jose Martios Cortic ello, die geboren is te Saquarema, in 1694 en thans 179 jaar oud is. Hij telt 204 levende afstammelingen.